

ZAPAMIĘTAJMY!

Sonaty klasyczne to trzy lub czteroczęściowe, instrumentalne utwory muzyczne. Pierwsza część ma zwykle formę allegro sonatowego, druga jest powolna, trzecia ma charakter menueta lub scherza, czwarta – finałowa to rondo lub temat z wariacjami.

Symfonia to sonata na orkiestrę.

Koncert

Koncert to nie tylko impreza muzyczna, ale także często spotykany rodzaj utworu muzycznego. Nazwa pochodzi od słowa *concertare* (czyt. koncertare) – współzawodniczyć. Głównym zamysłem koncertu jest nie **współzawodnictwo** między wykonawcami.

Najczęściej spotykamy dwa rodzaje koncertów:

concerto grosso (czyt. koncerto grosso) – kiedy mała grupa muzyków współzawodniczy z większym zespołem;

koncert solowy – gdy instrument solowy współzawodniczy z orkiestrą.

Concerto grosso

Concerto grosso, czyli koncert wielki, pochodzi z tych samych czasów co sonata barokowa. Jest to kilkuczęściowy utwór instrumentalny dla zespołu, który tworzą:

concertino (czyt. koncertino), czyli mała grupa wykonawców, najczęściej dwoje skrzypiec i wiolonczela albo skrzypce, flet i wiolonczela;

ripieni, czyli większa grupa instrumentów – zwykle są to instrumenty smyczkowe oraz klawesyn lub organy, tworzące wraz z instrumentami basowymi grupę *basso continuo*.

Kiedy gra jednocześnie grupa koncertino i ripieni, mówimy, że grają **tutti**, czyli wszyscy.

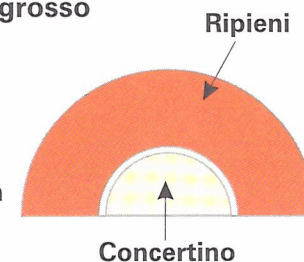
Posłuchajmy
concerto grosso:
Jerzy Fryderyk Händel
(czyt. hendel)
Concerti grossi

Posłuchajmy
koncertu solowego:
Wolfgang Amadeusz
Mozart – koncerty
skrzypcowe

Zagrajmy koncert solowy:
Antonio Vivaldi *Koncert skrzypcowy a-moll*.
Zaobserwujmy skład instrumentów, tempo,
metrum i charakter utworu.

Concerto grosso

Concerto grosso to utwór, w którym mała grupa wykonawców (concertino) współzawodniczy z większym zespołem (ripieni).

Koncert solowy

Koncert solowy stał się popularny (obok concerto grosso i sonaty barokowej) już w czasach Händla i Bacha. Instrument solowy: najczęściej skrzypce, obój, flet, trąbka, współzawodniczył w grze z zespołem złożonym zwykle z instrumentów smyczkowych i *basso continuo*, czyli instrumentu basowego i klawesynu lub organów.

Aby solista mógł popisać się swymi umiejętnościami w grze, kompozytorzy umieszczali w jego partii wiele wirtuozowskich figuracji, pasaży czy ozdobników. Do tradycji należały improwizowane odcinki, tak zwane **kadencje**.

Koncert solowy

Koncert solowy to utwór, w którym solista współzawodniczy z zespołem.

